

Umění a kultura - Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Postavení předmětu, jeho obsah, časové a organizační vymezení

Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru hudební výchova stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a zařazení souvisejících průřezových témat.

Vyučovací předmět hudební výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 6. – 8. ročníku po 1 hodině týdně.

Předmět je úzce spjat s dějepisem (umělecké směry a jednotlivá historická období a jejich odraz v hudbě – např. středověká a husitská hudba, hudba renesance, baroka, klasicismu, atd.), českým jazykem a literaturou (texty lidové slovesnosti i umělé písně, písničkáři, zhudebnění slavných lit. děl, umění jako prostředek komunikace, atd.), výtvarnou výchovou (umělecké směry, ilustrace písní, kramářské písně, atd.), informačními a komunikačními technologiemi (online zpěvníky, zjišťování informací na internetu, atd.). Volnější návaznost je také na zeměpis (světoví hudebníci, poznávání hudby cizích zemí a různých etnik) či přírodopis (zvukomalba v hudbě, příroda v textech písní, hlas a péče o něj, hlasová mutace, hudební sluch, atd.), výchovou k občanství (vyjádření názoru a postoje při poslechu, tolerance při poslechu hud. stylů a směrů, regionální hudebníci, atd.), tělesnou výchovu (hudebněpohybové činnosti, základy taneční výchovy).

Žáci se mohou zúčastnit okresních pěveckých soutěží, případně vystupují při školních akcích.

2. Hlavní cíle výuky předmětu

- vnímání hudby jako důležité součásti života člověka
- celkový rozvoj hudebnosti žáků prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových, poslechových a jiných aktivit
- kultivace pěveckého a mluvního projevu a dodržování zásad hlasové hygieny v běžném životě
- podpora aktivního školního i mimoškolního muzicírování
- přehled v širokém spektru hudebních stylů a žánrů v oblasti vážné i populární hudby
- znalost základní hudební terminologie a orientace v notovém zápisu
- kultivovaná pohybová reakce na hudbu

3. Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova – umění jako prostředek komunikace, poznávání osudů hudebníků, rozvoj paměťových a hudebních dovedností, vyjádření vlastních postojů, rozvoj kreativity prostřednictvím vlastní tvorby, rozvoj smyslového vnímání, spolupráce hudebním týmu, ...

Výchova demokratického občana – formování volných a charakterových vlastností (sebekontrola, vynalézavost, nápaditost, kreativita...), kritické myšlení, seznámení s demokraticky smýšlejícími hudebníky a jejich tvorbou, hudební umění jako prostředek vyjádření světového názoru...

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – poznávání života, hudby, zvyků a tradic v jiných zemích v Evropě i mimo ni, evropská i světová hudební kultura

Environmentální výchova– vztah člověka k přírodě (přírodní tematika - lidová píseň)

Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, úloha reklamy, zpravodajství, média a jejich vliv na každodenní život, vztah mediálních sdělení a reality, tvorba mediálního sdělení, spolupráce s místními médii, etika v oblasti médií, spolupráce v realizačním týmu

Multikulturní výchova - seznámení s jinými etniky a jejich hudební tvorbou, vstřícný postoj k odlišnostem , vnímání rozmanitosti

4. Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- umí se koncentrovat na práci a učení, zná a dodržuje hygienické návyky při učení
- rozumí obecně používaným termínům z oblasti hudební a dovede s nimi zacházet
- rozliší hudbu v různých uměleckých slozích, zařadí chronologicky, rozpozná její typické znaky
- uvažuje o hudbě
- samostatně pracuje s vhodnými pomůckami (využívá zraku, hmatu a sluchu), aby si danou látku co nejlépe zafixoval
- využívá ve výuce svých hudebních zkušeností a seznamuje s nimi ostatní
- snaží se porozumět učivu, v případě problému se nebojí zeptat a požádat o znovuvysvětlení problému
- uvědomuje si, že různí lidé vnímají stejnou hudbu různě, je tolerantní k jejich vkusu a názorům na hudbu
- snaží se o konkrétní využití vědomostí a dovedností v životě
- rozvíjí své hudební schopnosti

Kompetence komunikativní

- rozumí promluvě či písemnému sdělení, reprodukuje obsah (dokáže vystihnout podstatu problému)
- vyjádří vlastní názor na společně prožitý estetický prožitek (např. na poslouchanou hudbu, zhlédnutý koncert, na sledovaný hudební pořad, apod.), ale zároveň je schopen vyslechnout i názor druhých, diskutovat o něm, vhodně argumentovat a obhájit vlastní (i kritický) názor
- chápe význam hudebního umění jako specifického způsobu komunikace člověka se světem

Kompetence sociální a personální

- spolupracuje v hudebním týmu, je si vědom důležitosti úkolů, které v něm plní
- jako člen týmu je žák otevřený novým nápadům a netradičním řešením, respektuje názor většiny a podřídí se mu (i když třeba ne se vším zcela souhlasí)
- podílí se na stanovení pravidel pro práci ve skupině a sám pravidla dodržuje
- plní dílčí část společného úkolu, je zodpovědný za svoji práci

Kompetence občanské

- buduje si pozitivní postoj k uměleckým dílům, seznámí se s naším i světovým hudebním dědictvím, chápe jeho význam a funkci, ocení kvalitu
- zná a respektuje zásady chování na kulturních akcích (hud.-vých. pořady, koncerty)
- pečuje o své zdraví (např. dodržuje zásady hlasové hygieny i v běžném hovoru)
- svobodně prezentuje své názory na hudbu, je schopen je obhájit vhodnými argumenty

Kompetence pracovní

- používá hudební pomůcky a nástroje při vlastním hudebním projevu
- uplatňuje získané dovednosti a zásady hlasové hygieny i v běžném životě při mluveném projevu
- podle svých možností prezentuje své hudební schopnosti a dovednosti (pěvecké či instrumentální) nejen v hodinách, ale i při veřejných hudebních vystoupeních (školní akce a projekty, atd.)
- pokud používá své či školní hudební pomůcky (např. zpěvníky, notové tabulky, hudební nástroje, aj.) a další vybavení (např. PC), tak je neníčí a při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady bezpečnosti a ochrany zdraví
- dle svých možností zvládá základní kroky známých tanců či jinak pohybově ztvární hudbu

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby a využívá je při samostatném učení a v běžném životě k usnadnění práce
- pracuje v online prostředí, zvládá propojení digitálních zařízení
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data
- dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi, jedná eticky při práci v digitálním prostředí
- používá digitální technologie pro komunikaci se spolužáky či učiteli

